

KOULUTUSPOLIITTINEN OHJELMA 2019

KOULUTUSVERKKO JA TUTKINTOMÄÄRÄT

Ongelma: Korkeakouluverkko on liian laaja.

Vuonna 2019 tradenomikoulutusta tarjotaan 21 ammattikorkeakoulussa yli 30 paikkakunnalla. Laaja korkeakouluverkko aiheuttaa tarpeetonta liikehdintää korkeakoulujen eri toimipisteiden välillä vaikuttaen merkittävästi opetushenkilökunnan käytettävissä oleviin resursseihin.

Opiskelijat hakeutuvat ammattikorkeakoulujen päätoimipisteisiin, eikä sivutoimipisteiden vetovoimaisuus ole riittävää. Syynä tähän ovat muun muassa kokemus opintojen heikommasta laadusta ja vähemmän houkuttelevasta opiskeluympäristöstä.

Ratkaisu: Toimipisteitä vähennetään ja keskitetään.

Ammattikorkeakoulujen ja kampusten sijoittamisessa on huomioitava alueen yritysytteet ja pyrittävä synnyttämään yhä tehokkaampia alueellisia osaamiskeskuksia. Toimipisteitä lakkautetaan sellaisilta paikkakunnilta, joissa korkeakoulutus ei ole riittävän houkuttelevaa, eikä vastaa alueen työelämätarpeita.

Koulutuksen laatua parannetaan entisestään resursseja tehostaen varmistamalla, että opiskelijat ja opetushenkilökunta eivät pääsääntöisesti joudu liikkumaan toimipisteestä toiseen saman päivän aikana.

Ongelma: Tradenomien koulutusmäärät ovat liian suuria ja alueellisesti väärin kohdennettuja laadullisen työllistymisen varmistamiseksi.

Vuonna 2018 valmistui yhteensä yli 5000 uutta tradenomia. Samana vuonna tradenomitradenomitutkinnon suorittaneista 53,5% työskenteli asiantuntijatehtävissä.

Huomattava osa tradenomitutkinnon suorittaneista opiskelijoista muuttaa opiskelupaikkakunnaltaan opintojen päättymisen jälkeen. Esimerkiksi Lapin ammattikorkeakoulusta vuonna 2017 valmistuneista tradenomeista yli 43% muutti toiselle alueelle vuoden sisällä valmistumisesta.

Ratkaisu: Tutkintomääriä vähennetään kansallisesti ja suhteutetaan koulutusalueen työelämätarpeisiin.

Tutkintojen määrää on valtakunnallisesti vähennettävä, sovittaen alueiden tarpeisiin. Alueellisen tarpeen seuranta tehdään säännöllisesti, jotta tutkintomäärät tukevat tradenomien laadullista työllistymistä paikallisesti. Ammattikorkeakoulut viestivät avoimesti tutkintomääräpäätöksiin johtaneista selvityksistä.

OPETUKSEN LAATU

Ongelma: Tradenomikoulutuksen opetus ei vastaa tarpeeksi työelämän tarpeita eikä ole valtakunnallisesti tasalaatuista.

Ammattikorkeakoulujen opetusmenetelmät eivät tasavertaisesti vastaa tulevaisuuden työelämän tarpeita valtakunnallisesti. Kurssipalautetta annetaan liian vähän, minkä vuoksi opetuksen laatu ei kehity. Digitalisaation mahdollisuuksia ei hyödynnetä lähiopetuksessa riittävästi ja opettajien tietotaito nykyaikaisten järjestelmien käytöstä on liian vaihtelevaa.

Nopealla aikavälillä lisääntynyt verkko-opetus lisää opetuksen epätasalaatuisuutta. Syitä tähän ovat opettajien vaihtelevat tietotekniset valmiudet, opiskelijoiden verkostoitumismahdollisuuksien ja yksilöllisen opetuksen vähentyminen.

Ratkaisu: Kurssisisältöjä yhdenmukaistetaan ja kehitetään vastaamaan työelämän tarpeita yhteistyömahdollisuuksien, palautteiden ja digitalisaation tuomien mahdollisuuksien avulla.

Kurssisisältöjen tulee olla yhdenmukaiset toteutuksesta ja ammattikorkeakoulusta riippumatta ja päällekkäistä työtä kurssien suunnittelusta vältetään opetushenkilöstön tehokkaalla yhteistyöllä. Päällekkäistä työtä voidaan välttää tiivistämällä korkeakoulujen välistä yhteistyötä ja tarjoamalla kursseja yhteisesti digitalisaation luomia mahdollisuuksia aktiivisesti hyödyntäen. Opettajien työelämä tietoisuutta ja pedagogisia taitoja parannetaan.

Palautteen keräämistä ja hyödyntämistä kehitetään. Palautteenanto liitetään pakolliseksi osaksi kursseja. Palautteen tulee olla vastavuoroista ja sen käsittely läpinäkyvää.

Ammattikorkeakoulujen on oltava edelläkävijöitä uusien teknologioiden käyttöön ottamisessa. Digitalisaation tuomia mahdollisuuksia hyödynnetään sekä lähi- että etäopetuksessa. Ammattikorkeakouluissa tarjotaan opettajille koulutusta verkkokurssialustojen sekä muiden digitaalisten järjestelmien käyttöön. Verkossa toteutettavien tutkintojen kehittämisen tueksi laaditaan ammattikorkeakoulujen valtakunnallinen laatukriteeristö.

TYÖELÄMÄRELEVANSSI

Ongelma: Työelämärelevanssi on liian vaihtelevaa ammattikorkeakoulujen välillä ja sen laatu vaikuttaa merkittävästi sekä opiskelijan työllistymiseen että saadun tutkinnon arvoon.

Kaikilla opiskelijoilla ei ole tällä hetkellä samanlaisia mahdollisuuksia kehittää tulevaisuudessa tarvitsemiaan työelämä taitoja opiskelujen aikana. Tutkinnon työelämä relevanssi vaihtelee merkittävästi jopa saman ammattikorkeakoulun eri toimipisteiden välillä.

Ratkaisu: Ammattikorkeakoulussa tehtävät projektit ovat aina työelämä lähtöisiä ja laadukkaita.

Yritysyhteistyötä kehitetään edelleen niin, että yritykset osaavat tarjota tehokkaammin laadukkaita työelämä mahdollisuuksia ja tukevat tradenomiopiskelijoiden ammatillista kasvua. Alueen elinkeinoelämän erityistarpeet tulee ottaa huomioon opetuksen suunnittelussa.

Ammattikorkeakoulujen tulee varmistaa henkilöstönsä työelämä osaaminen erilaisten työelämä jaksoiden kautta ja näin edesauttaa tutkinnon työelämä lähtöisyyttä. Opettajien rekrytoinneissa on arvostettava työelämä kokemusta.

KOULUTUSPOLKU

Ongelma: Tradenomiin siirtyminen jatko-opintoihin on liian jäykkää.

Yliopistot eivät tunnista ammattikorkeakoulusta saatua osaamista riittävästi ja tästä syystä koulutuksessa on turhaa päällekkäisyyttä. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on aliarvostettu ja tietoisuus siitä on heikolla tasolla.

Ratkaisu: Koulutuspolkujen joustavuus on turvattava sekä tietoisuutta niistä on lisättävä.

Korkeakoulujen on tarjottava entistä laadukkaampaa tradenomi- ja YAMK-koulutusta, josta on mahdollisuus jatkaa sujuvasti opintoja ilman päällekkäisyyttä. Yhteistyötä korkeakoulujen välillä lisätään. Tradenomien AMK ja YAMK-tutkintojen profiilia on nostettava, jotta tutkinnot nähtäisiin työmarkkinoilla kilpailukykyisempinä. Tutkintonimikkeet tulee järkevöittää siten, että ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tutkintonimikkeeksi vahvistetaan Maisteri (AMK) työelämän tunnistettavuuden varmistamiseksi. Ammattikorkeakoulujen tulee parantaa tiedottamista jatko-opiskelumahdollisuuksista opiskelijoille.

KOULUTUKSEN RAHOITUS

Ongelma: Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli ei tue laadullista työllistymistä riittävästi.

Ammattikorkeakoulujen nykyinen rahoitusmalli rakentuu pääsääntöisesti suoritettujen tutkintojen ja opintopisteiden varaan. Nykyinen rahoitusmalli mahdollistaa opintojaksojen laadun heikkenemisen ja arviointikriteerien vaihtelevuuden.

Ratkaisu: Laadullinen työllistyminen on merkittävämpi osa rahoitusmallia.

Korkeakoulutus on keskeinen menestystekijä kansainvälisessä kilpailussa. Rahoitusmallissa on huomioitava laadullinen työllistyminen aikaisempaa merkittävämpänä kriteerinä ja laadullista työllistymistä seurattava entistä tarkemmin.

HARJOITTELU

Ongelma: Harjoittelukäytänteet eivät ole valtakunnallisesti yhdenmukaisia.

Valtakunnallisesti ammattikorkeakoulujen harjoitteluvaatimuksissa on eroja. Kaikkien ammattikorkeakoulujen harjoittelujaksot eivät edistä tradenomiopiskelijoiden valmistumista asiantuntijoiksi, ja näin ollen opiskelijoiden laadullinen työllistyminen valmistumisen jälkeen vaihtelee.

Ratkaisu: Ammattikorkeakoulujen on luotava valtakunnallinen kriteeristö, jossa määritellään vähimmäisvaatimukset harjoittelun vaativuustasolle.

Ammattikorkeakoulujen harjoittelulle asetetuissa kriteereissä on määriteltävä, miten ja millä tavalla opiskelijaa ohjataan ja perehdytetään harjoittelun aikana. Näiden kriteerien täyttymistä on seurattava ja varmistettava, että opiskelijoilla on valtakunnallisesti mahdollisuudet laadullista työllistymistä edistävään työharjoitteluun.

Ongelma: Tuottavaa työtä tekevät tradenomiopiskelijat eivät saa korvausta harjoittelustaan.

Vuonna 2019 valtaosa opiskelijoille tarjotuista työharjoittelupaikoista oli palkattomia.

Ratkaisu: Ammattikorkeakoulut tukevat tradenomiopiskelijoiden palkallista harjoittelua.

Ammattikorkeakoulujen on tuettava palkallista työharjoittelua välittämällä opiskelijoilleen vain vastikkeellisia harjoittelupaikkoja ja -jaksoja. Harjoittelun vastikkeellisuus määritellään työtehtävien vaativuuden mukaan ja suhteutetaan kohdealan yleiseen palkkatasoon.

OPINNÄYTETYÖ

Ongelma: Opinnäytetöiden läpäisyvaatimukset ovat valtakunnallisesti liian vaihte-

levia.

Opinnäytetöiden arviointikriteerit ja toteutustavat vaihtelevat merkittävästi ammattikorkeakoulujen välillä. Vaihtelevuus heikentää opinnäytetöiden vertailtavuutta kansallisesti ja mahdollistaa henkilökemioiden vaikuttamisen arviointiprosessiin.

Ratkaisu: Opinnäytetöiden arviointi perustuu poikkeuksetta kansallisesti asetettuun kriteeristöön.

Kaikki tradenomiopiskelijoiden opinnäytetyöt on arvioitava saman, kansallisen kriteeristön mukaan. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöprosessin arviointia valvotaan ja arvioinnit ovat läpinäkyviä.

Ongelma: Opinnäytetyön arvo jää usein vähäiseksi ilman toimeksiantajaa ja työelämälähtöisyyttä.

Opinnäytetyö on aidosti opiskelijan osoitus omasta ammatillisesta pätevyydestään. Opinnäytetyöllä on oltava ensisijaisesti toimeksiantaja, esimerkiksi yritys, yhdistys tai julkishallinnollinen organisaatio, jolle ammatillinen pätevyys todennetaan.

Ratkaisu: Opinnäytetyö tuotetaan ensisijaisesti toimeksiannon perusteella.

Toimeksiantoina tehdyt opinnäytetyöt mahdollistavat ensisijaisesti opinnäytetyön tekijälle itsereflektion ja ammatillisen kasvun. Lisäksi opinnäytetyön on tuotettava lisäarvoa toimeksiantajalle.

AIEMMIN HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN (AHOT)

Ongelma: AHOT-käytänteet vaihtelevat kansallisesti ja eivät mahdollista tasa-arvoista prosessia kaikille tradenomiopiskelijoille.

Ammattikorkeakouluilla ei ole vakiintuneita käytänteitä aikaisemmin hankitun osaamisen todentamiseksi. Opintojen AHOT-prosessi vaihtelee kansallisesti opettajan mukaan ja tietoisuus AHOT-prosessista on opiskelijoiden keskuudessa heikkoa.

Ratkaisu: AHOT-prosessi on kansallisesti yhtenäinen.

AHOT-prosessin on oltava kansallisesti yksiselitteinen ja sen pohjalla on oltava selkeä kriteeristö niiltä osin, kuin se valtakunnallisissa kurssikokonaisuuksissa on mahdollista. AHOT-prosessin tietoisuutta on lisättävä opiskelijoiden keskuudessa.